

ACC. N:R M. 15423: 1-19.

Landskap: Skåne
Härad: Ö. Göinge
Socken: Örkened
Uppteckningsår: 1960

Upptecknare: Elisabet Ohmst
Berättare: * Herman Granath, Örkened
Berättarens yrke: korgmakare
Född år 1895 i Visseltöfta sn.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

X även H. Granaths
son är berättare i
denne upptecknen.

Spånkorgstillverkning. s. 1-19.
(foto a° sid. 10-19.)
reg.: X:1:53:23-31
" X:1:54:1-24.

Skriv endast på denna sida.

Mina föräldrar var korgmakaren
Gustav Granath (född 1868) och
Sissa Jönsson (född 1872) Mannen
Granath fick farfar när han
blev knäkt. Föräldrarna hade
köpt en torp i Bodarp i
Visseltofta socken. Där arbetade
hela familjen med korgtillverkning.
De hade sex barn av vilka två
stycken har fortsatt med tillverkningen.
Vi gjorde mest bärkorgar i alla
storlekar, men även tambur-
korgar, sedan de blivit moderna
makin 9 1910.

Jag var utställd hos en
dansk korgmakare Sophus Elmose
i Aarhus mellan 1911-1913. Där
gjorde bärkorgar och lockkorgar.

Mellan 1915-1916 var hos en svensk
korgmakare i Lilleröd, Danmark. På
träffade jag min blivande hustru,
Hilla Månsson (Rask) från Rävåtröp,
Örtened. Hon var utställd hos
samma korgmakare. Innan hon
kom dit arbetade hon i Tysk-
land hos en svensk korgmakare
Karl Bengtsson från Örtened.

Han hade sin korgfabrik i
Raststätt, Baden. Han hade
tio svenskar utställda hos sig.

Under året 1917 var vi båda i Norge
hos korgmakaren August Svensson
i Oslo. Han var också från
Örtened. Vi fick bättre betalt
däruppe än i Danmark. Vi
gjorde korg-, bår- och baruhöger där.

I början av 1920-talet skaffade vi oss en egen korgmakar verkstad i Tounaboda. Vi har Aju barn, och de fick allihopra fått hjälpa till så länge de skulle kunna. Två söner och en dotter har nu en egen tillverkning i sin boda. Jag skaffade mig nästan med det samma maskinhyvel, skär-maskin och käft maskin. När verkstaden brann ner 1956 förskaffades alla mina maskiner. Jag köpte en ny hyvelmaskin och ett par skär maskiner och några käft maskin. Det lär sig knappast ha någon sådan här tillverkning så lite som nu. Det är bara min hustru och jag

Ann arbetarklas. Vi har gjort olika
 typer av spånkorvar, men sedan
 två år tillbaka tillverkar vi
 bara en typ, en par olika
 storlekar. De har inget särskilt
 namn utan vi kallar dem
 "höga korvar" eller "danska korvar".
 Det är en helt ny och modern
 modell och skissen till dem har
 vi fått från Danmark. Vi tillverkar
 bara för en uppköpare Nils
 Plesow, Köpenhamn, och vi kommer
 inte ens för bra på så stora
 beställningar som de vill ha.

Tillverkan av "höga korvar".

Virket köps i av bönder
 i trakten. Jag har köpt virke

i Dalarna några gånger. Så det
 har varit svårt ut för dugligt
 i the här. Stocharna sägas
 upp i klampar i klampar
 på 32 tum, 29 tum och 30 tum.
 Till bottnen och sidan läggs
 fyra sticher upp (två mittspån
 som är 32 tum och två kantspån
 som är 29 tum) mittspånen är ett
 par centimeter smalare än
 kantspånen. Motsvarande sticher
 flätas sedan in på samma
 sätt som vid bärkes flätning
 Sidorna flätas upp och en kypel
 yttergjord ^(30 tum) läggs runt korgen så
 att denna blir 20 cm hög.
 För det momentet användes man
 en mätsticka. Därefter kling skärs

korgen. Inne i gorden utgärs av en
handspingat spån. Sedan den
kommit på plats spikas man
fast de båda gorden i
korgen med några utar. Över-
kanten putsas till och man
sätter sedan på en grepe av
rotting. Den båda ändar är
bleckbeslagna. Med en par
spik. fäster man grepet så att
den blir ledbar.

"Höga korgen" säljes jag i parti
för 1.20 kr. - 1.50 kr.

Jag har hört berättas att det skulle
vara en man kallad "Svart-Oren"
som var den förste som tillverkade spån-
korgen i Österned.

(Evert Granath, Erik Granath, född 1922,
och Adèle Svensson född Granath 1921
i barn till korgmakaren Herman
Granath, Tommaboda, Örkedal)

Vi började arbeta tillsammans
i Eivs boda 1956 när fars verkstad
brann ner i Tommaboda. System
Adèle Svensson var redan gift i
ämboda. Erik Granath hade för
avsikt att bli korgmakare men han
skulle egentligen ha blivit "tefiker"
Det var slumpen som gjorde att
även han blev korgmakare.
Sedan fars verkstad brunnit var
vi nämligen tomarna att hjälpa
till allihopps för att komma med
levnadsmedel till Danmark.

Vår vedstod i Rinsboda inlystes
provisoriskt i Adell Sveneroms hällare
och här arbetas i alljämt, men
vi planerar att snart bygga en
riktig vedstod.

Under även här i Rinsboda har
vi många olika typer av spånkorgar.
Den första tiden gjorde vi en
slags "julkorgar". Det var "lu-litlus-
korgar" som målades. Men vi har
också gjort bärkorgar: alla stor-
lekar och går förbränt. Andra
typer som vi tillverkat är brödkorgar,
blomsterekorgar, torrkorgar, picknick-korgar,
mangelkorgar och "höga danska korgar".
Vi köper in från kornskogarna
i Vesslarp och Käraboda.
För kostar i dag 90 kr/m³

Man får räkna med att 20%-25% blir
avfall. Det blir mer än i
hinner alla upp under den kalla
äretiden.

Hela vår tillverkning levereras
i till Danmark till samme kund
som för.

I dag löser det sig g. att
austalla några medlyalpar,
för att löslerna är så höga.
Omräkningen är nu 30000 kr.

Vi tror att spinnsställverken
kommer att bli reviderade.
Plasten kommer aldrig att helt kunna
hänga ut spinnet som material.

M. 15423 : 10.

FOLKLIVSARKIVET
LUND

Från Karl Bengtssons Korgfabrik i Rastatt, Baden,
omkring 1914. (I mitten sitter fru Hilma Granath.)

neg. saknas

Inlämn. av Elisabet Ohnvald år 1960

Perssoner fr. Västerås.

Karl Svankvist, Örkeneid

August Olsson, fr. Norrland.

Aroid Persson, Örkeneid

Olof Magnusson fr. Blekinge

Hilda Rask-Granath fr. Örkeneid.

Ellen Persson fr. Örkeneid.

Betty Nilsson " "

Elida Ahlberg " "

Karl Sindhölm " "

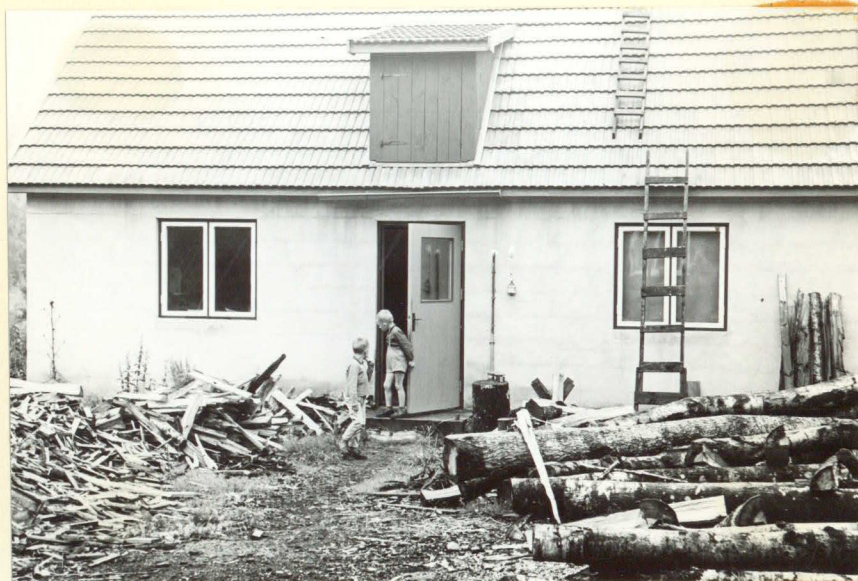

Skåne
Ödsöinge hed.
Örkeneås sn.

M. 15423 : 11.

uppl. i Elisabeth Ehrenstam år 1960

FOLKLIVSARKIVET
LUND

Korngården Herman Granath's
verkstad i Tommaboda, Örkeneås.

neg.: X:1:53:23-31
" X:1:54:1-24

Skåne
Ö. Söinge lsd.
Örnareds m.

M. 15423 : 12 uppt.: Elisabet Ekqvist år 1960

FOLKLIVSARKIVET
LUND

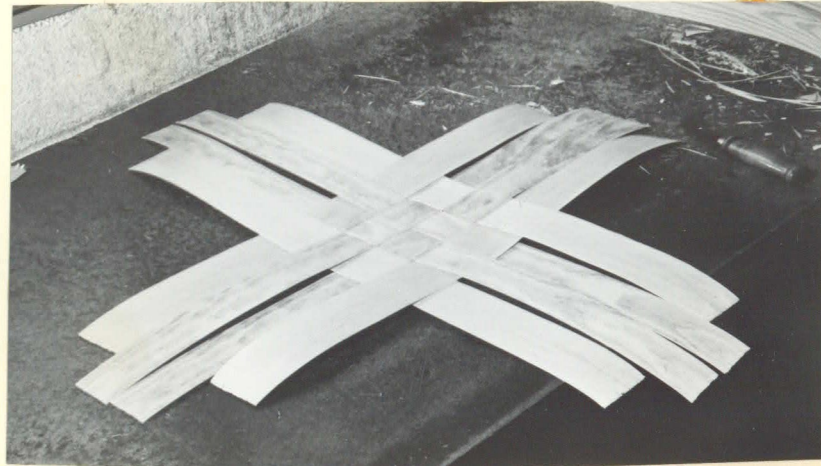
Förvaring av virke i en vattlåsning.

neg. : X : 1 : 53 : 23-31
" X : 1 : 54 : 1-24.

Skåne
Ö. Sjöinge tid
Ö. Kveneds m.

M. 15423 : 13. uppt.: Elisabet Kvened år 1960.

FOLKLIVSARKIVET
LUND

Botten flätning till
"hög korg"

Uppflätning
av hörn och
sidor.

neg.: X:1:53:23-31
" X:1:54:1-24

Skåne
Ö. Göringe hvd.
Öskoveds m.

M. 15423 : 14 uppl. : Elisabet Christ af 1960

FOLKLIVSARKIVET
LUND

neg. : X : 1 : 53 : 23-31
" X : 1 : 54 : 1-24

Skåne
Ögönge lid
Örkuneds m.

M.15423: 15. uppt.: Elisabet Christel år 1960

FOLKLIVSARKIVET
LUND

Yttergorden läggs
runt korgen.

neg. : X:1:53:23-31
" X:1:54:1-24

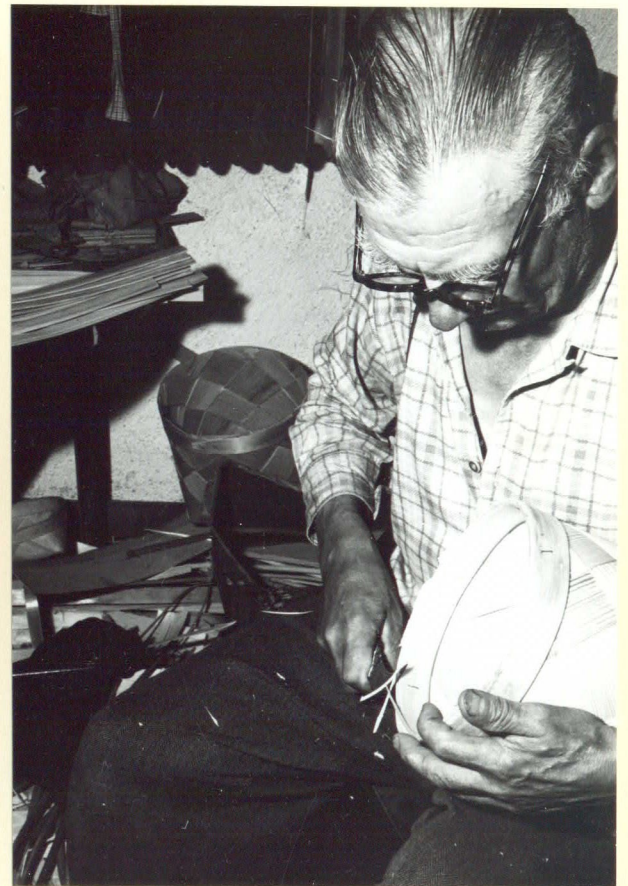
Häme
Ö. Sjöinge lrd.
Ökumeds sv.

M. 15423 : 16. mypt.: Elisabet Christ av 1960.

FOLKLIVSARKIVET
LUND

Innergjerden läggs
i korgens.

Keingskärning.

myg. X:1:53:23-31
" X:1:54:1-24

Skåne
Ö. Gårings lfd.
Örkensveds m.

M. 15423:17. uppt.: blisat bhusat ai 1960.

FOLKLIVSARKIVET
LUND

Grepning.

"Hög korg"

avg.: X:1:53:23:31.
" X:1:54:1-24

Skåne
Ö. Göttinge lhd.
Örkenebo sn.

M. 15423:18. uppl.: Elisabet Christén år 1960

FOLKLIVSARKIVET
LUND

Uppflätning av
värborgar.

mg. : X : 1 : 53 : 23-31
" X : 1 : 54 : 1-24

Skåne
Ö. Söinge hd.
Örkenevö m.

M. 15423:19. uppt.: Elisabet Ernst ai 1960.

FOLKLIVSARKIVET
LUND

Torkning av spån korgar.

neg.: X:1:53:23-31.
" X:1:54:1-24.